

ಸುಮ್ಮನೇ ಅಲ್ಲ, ಸುಮಿನಿ ಹೋರಾಟ

ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಸುಮಾತ್ರ ದ್ವೀಪದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಊರು ದಮರನ್ ಬರು. ಊರಿನಿಂದ ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿ-ತೊರೆಗಳು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮನೆಯಂಗಳದವರೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದಾಗ ಊರಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೋಜಿಗವೋ ಸೋಜಿಗ. ದೂರದಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನದಿ, ತನ್ನ ಜಾಡನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಡಿತು. ಮಹಾಪೂರವನ್ನೇ ಕರೆತಂದ ನದಿಯು ದಮರನ್ ಬರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಲವು ಊರುಗಳ ಸಾವಿರಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಆಪೋಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಹಾಗೆ ಸಂಕಟ ಅನುಭವಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಸುಮಿನಿ ಎಂಬ ಮಹಿಳೆ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು.

ಮನೆಯವರೆಗೆ ಮಹಾಪೂರ ಬಂದಿತೆಂದು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೈಹೊತ್ತು ಕುಳಿತರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎಂದರಿತ ಸುಮಿನಿ, ತಂಡವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಹಾಪೂರದ ಜಾಡಿನಗುಂಟ ಅದರ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮರಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯವು ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಗುಡ್ಡಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಗೋಚರಿಸಿತು. ಹಾಗೇ ಕಾಡಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರ್ವತಗಳ ಹಸಿರುಹೊದಿಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಂಗಳಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಿನಿ ಅವರ ರಕ್ತ ಕುದ್ಡುಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡ ಅವರು, ಅರಣ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಗಲೇ ಮಹಿಳಾ ಪಡೆಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಬಿಟ್ಟರು.

ಸುಮಿನಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಳ್ಳಂಬೆಳಗ್ಗೆ ಮನೆಗೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದವರೇ ಸೀದಾ ಕಾಡಿನತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವುದು ಈಗ ನಿತ್ಯದ ರೂಢಿ. ಕಾಡಿನ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವ ಈ ವನಿತೆಯರ ಪಡೆ ಎಂತಹ ಒತ್ತಡ ಬಂದರೂ ಎದೆಗುಂದಿಲ್ಲ. ಮರ ಕಡಿಯುವುದು, ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಹಾಕಿರುವ ಈ ತಂಡ, ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದೆ. ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆದಾರರ ಯಾವ ಬೆದರಿಕೆಯೂ ಇವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿಲ್ಲ.

ಸುಮಿನಿ ಅವರಿಗೆ ಇದೀಗ 45ರ ಹರೆಯ. ಐವರು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ. 'ನಾಳಿನ ಪೀಳಿಗೆಯ

ಬದುಕನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕಿದೆ' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಅವರು, 'ಸುಮಾತ್ರದ ಹಸಿರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿಸಲೇಬೇಕು' ಎಂದು ಪಣ ತೊಟ್ಟವರು.

ಸುಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಪುರುಷರು. ಅದರಲ್ಲೂ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಊರಿನವರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಈ ಮಹಿಳಾ ಪಡೆ ತಮ್ಮ ಗಂಡಂದಿರ ವಿರುದ್ಧವೇ ಸೆಣಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಸಹ ಎದುರಾಗಿದ್ದಿದೆ. ಆದರೆ, ಎಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೂ ಅವರ ಕಾಡಿನಪ್ರೀತಿ ಒಂದಿನಿತೂ ಕುಂದಿಲ್ಲ. ಕಾಫಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್‌ಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಕ್ರಮ ಮರಳು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯದ ಮರಗಳ ತೆರವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವನಿತೆಯರ ಹೋರಾಟ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ.

'ಅರಣ್ಯವೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪುರುಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಷ್ಟೇ ಲಾಯಕ್ಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ತಪ್ಪುಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಾವು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಮೂಲಕ

ನಮ್ಮನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸುಮಿನಿ.

ಕಾಡಿನ ನಿತ್ಯದ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಜತೆಗೆ ಸುಮಿನಿ ಅವರ ತಂಡ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕಾಡೊಳಗಿನ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಿಜಬ್ ಧರಿಸುವ ಈ ವನಿತೆಯರು, ಟೋಪಿ ತೊಟ್ಟು, ರಬ್ಬರ್ ಬೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿಳಿಯಲು ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮರಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಡಿದ ಗುರುತುಗಳೆವೆಯೇ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಅವಶೇಷಗಳೇನಾದರೂ ಬಿದ್ದಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸುಮಿನಿ ಅವರ ಪಡೆ, ಏನಾದರೂ ಅಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿದ್ದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದಾಖಲೆಗಳ ಸಹಿತ ದೂರು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಬೋಳು ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಸಸಿನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಈ ತಂಡ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಶರಿಯತ್ ಕಾನೂನುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿವೆ. ನಿಯಮ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿಯೇ ಥಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಅಕ್ರಮ ದಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾದ ಕೆಲವರು ಶರಿಯತ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕೇ' ಎಂಬ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನೂ ಒಡ್ಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಂತಾಗ ದೇವರ ನೆರವೂ ನಮಗಿರುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಸುಮಿನಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಡಿನ ಈ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆಯ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯೆಯರ ಗಂಡಂದಿರೂ ಅಕ್ರಮ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಪಡೆಯೇ ಬೈದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದ್ದಿದೆ. ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ಅಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಿದೆ. ಬೋಳು ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹಸಿರು ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದು, ಸುಮಿನಿ ಅವರ ಯಶಸ್ವಿ ಹೋರಾಟದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದೆ.

■ ಪ್ರವೀಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ